

Tělesná výchova a sport mládeže, 2020, roč. 86, č. 1

Úvodem

Vzpomínání učitelů TV na školní tělesnou výchovu

Prvním číslem 86. ročníku se v této rubrice vracíme ke vzpomínání na školní tělesnou výchovu. Čtenáři se může zdát, že nostalgické zamyšlení je nicneřikajícím návratem do minulosti. Domníváme se však, že na příkladu krátkých příspěvků oslovených osobností je možné zaznamenat vliv školní tělesné výchovy na utváření vztahu k pohybové aktivitě a sportu a dále také vliv samotného učitele tělesné výchovy na osobnost dítěte.

Vracíme se tedy ke vzpomínání na školní tělesnou výchovu, které bylo zakončeno v TVSM č. 6/2018 příspěvkem trenéra běhu na lyžích a středoškolského učitele na Sportovním gymnáziu v Jilemnici Karla Randáka. Tentokrát je našim osloveným objektem samotný učitel tělesné výchovy. Dejme tedy příležitost samotným praktikům tělesné výchovy na základních a středních školách. V této souvislosti je třeba připomenout, jak jsme již uvedli v TVSM č. 2/2018, význam role učitele tělesné výchovy ve sportovních počátcích medailistů ze Zimních olympijských her 2018 v korejském PyeongChangu biatlonisty Michala Krčmáře, snowboardistky Evy Samkové a rychlobruslařky Karolíny Erbanové. Zmiňovaní olympijští medailisté totiž veřejně vzpomněli na svého učitele tělesné výchovy Aleše Suka, který je v počátcích sportovní kariéry jak v roli učitele, tak i v roli trenéra uváděl do tajů sportu. Takových učitelů, ale i trenérů, kteří vedou své žáky k pravidelnému sportování a k pohybu je mnohem více. Jejich hlavní ambicí není být zmiňován v médiích, případně na sociálních sítích, ale nezištně vést děti k pohybu a k utváření vztahu k trvalejší pohybové aktivitě.

V této rubrice jsme formou zamyšlení nad školní tělesnou výchovou mohli zaznamenat názory nejen olympijských vítězů Dany Zátopkové, Roberta Změlíka, Martina Doktora, Davida Svobody, mistrů světa Vladimíra Martince a Imricha Bugára, olympijské medailistky Květy Jeriové – Peckové, olympioniků Jiřího Mužíka, Josefa Horčice, Simony Baumrtové a Jiřího Konopásky, fotbalového reprezentanta Pavla Horvátha, ale také dalších osobností jako např. kardiologa prof. Jana Pirka, předsedy Českého olympijského výboru Ing. Jiřího Kejvala, bývalého děkana UK FTVS doc. Josefa Dovalila, senátora Jiřího Růžičky a úspěšného basketbalového trenéra Lubora Blažka.

Dejme tedy možnost zavzpomínat i samotným tělocvikářům. V případě zájmu totiž i samotný čtenář našeho časopisu může odpovědět na níže uvedené otázky a přispět tak do této rubriky, která podle nás má své opodstatnění.

Prvním z učitelů tělesné výchovy je Petr Pivrnec, který byl po dobu skoro 40 let učitelem tělesné výchovy a přírodopisu na ZŠ TGM v Lomnici nad Popelkou. Petr Pivrnec vystudoval tělesnou výchovu v aprobaci s přírodopisem a přestitelskými pracemi na Pedagogickém institutu v Liberci. U svých žáků vytvářel vztah k tělesné výchově a sportu, zejména pak k atletice. K atletice přivedl velké množství žáků a žákyň, kteří v dorostenecké i dospělé kategorii našli uplatnění v atletických klubech blízkého okolí (AC Turnov nebo TJ Jičín), případně v dalších klubech (LIAZ Jablonec n. N. nebo Dynamo Pardubice). Pod jeho vedením starší žáci tehdejší ZDŠ v Lomnici nad Popelkou zvítězili v kategorii starších žáků v jednom z ročníků Poháru Čs. Rozhlasu (1978) a i v dalších letech (1980 a 1982) dosáhli předního umístění v této historicky nejstarší atletické soutěži základních škol v republice.

Jak jste vnímal jako žák školní tělesnou výchovu?

Školní tělesnou výchovu jsem začal vnímat až na druhém stupni základní školy, kdy jsme měli pana učitele Komárka. Tělesnou výchovu na prvním stupni si nějak vůbec nevybavuji, jen to, že nás učily starší paní učitelky, které moc pohybu neholdovaly. Pamatuji se, že v hodinách školní tělesné výchovy nás bylo až 44 žáků, což bylo pro pana učitele ve stísněných podmínkách malé školní tělocvičny velice náročné. Hodně jsme prováděli pořadová cvičení, kdy stoj na značkách si vybavuji dodnes. Pan učitel s námi chodil i na místní koupaliště, kde jsme byli podrobeni plaveckému výcviku.

Ještě více se pamatuji na školní tělesnou výchovu na gymnáziu v Nové Pace, kde jsme měli výborného profesora Cermana. Zde jsem se mimo jiné velice dobře naučil základům košíkové a zejména pak atletiky. V období střední školy jsem se již věnoval atletice na našem stadionu v Lomnici nad Popelkou, který poctil svojí návštěvou při slavnostním otevření i legendární Emil Zátopek. Po škole jsem docházel do tzv. Sportovní školy dorostu, kde jsem si mohl osvojovat dovednosti jednotlivých atletických disciplín pod vedením trenéra a později učitele na PedF UK Míly Havlíka. To byla ta pravá atletická škola se vším všudy. Musím zároveň připomenout, že určitý atletický základ jsem si osvojil již v době, kdy jsem byl žákem základní školy. V mimoškolní době jsem totiž využíval rozlehlé plochy u nás doma na zahradě, kde jsme s kluky ze sousedství holdovali zejména skokanským disciplínám. V té době jsem se sám naučil i skákat o tyči, když jsem si pořídil a upravil tyč ze smrku. Uvedené se pak hodilo při studiu tělesné výchovy na pedagogickém institutu, kde jsem se dokonce stal přeborníkem školy ve skoku o tyči (tehdy bambusové) výkonem 290 cm.

Kde jste vystudoval tělesnou výchovu a jak Vás studium ovlivnilo pro budoucí učitelskou profesi?

Tělesnou výchovu jsem vystudoval v aprobaci s přírodopisem a pěstitelskými pracemi na Pedagogickém institutu v Liberci. Tehdy byl vedoucím katedry tělesné výchovy Vladimír Procházka, autor publikací zaměřených na horolezectví. Vzpomínám si, jak jsme pod jeho vedením úspěšně zvládli horolezecký kurz na Slovensku. V rámci výuky tělesné výchovy jsem se seznamoval s dalšími sporty a zároveň jsem se utvrdil, že jsem se rozhodl správně pro studium tělesné výchovy. Měl jsem štěstí na učitele i na trenéra v období rozhodování pro podání přihlášky ke studiu. Jinak teoretickou i praktickou výuku jsme měli rovnoměrně rozloženu. Co se týká atletiky, tak jsme měli pana Šimůnka, atleta z Jablonce nad Nisou. Studium mne tak díky jednotlivým učitelům katedry tělesné výchovy obohatilo a připravilo do tělocvičářské praxe.

Jaké jste měl podmínky pro školní tělesnou výchovu v době své učitelské kariéry? Jací byli žáci?

Po absolutoriu jsem před nástupem na vojenskou prezenční službu nastoupil na čtyři měsíce na základní školu do Rovenska pod Troskami. Po dvouleté prezenční službě jsem začal působit na základní škole v Lomnici nad Popelkou, kde jsem strávil celou část své pedagogické kariéry. Podmínky pro školní tělesnou výchovu byly podobné, jako jsem je měl já v období školní docházky. Mohli jsme využívat městský stadion, avšak velkým problémem byl samotný přesun, který trval i 20 minut. Proto jsme měli tzv. dvouhodinovky, abychom v průběhu hodiny něco stihli. Pro mne bylo dobré, že zde byly podmínky pro atletiku. Vše se zlepšilo postavením školního hřiště. To bylo pod vedením kolegy Zdražila vystavěno svépomocně na louce za školou, která byla do té doby využívána pro fotbal a další pohybové aktivity. Původní louka měla jedinou nevýhodu, že plocha byla mírně nakloněna. Také bych chtěl stručně vzpomenout na úroveň tehdejších žáků a žákyň. Při otevření školního hřiště jsme zorganizovali atletické závody pro žáky a žákyň školy. Ve skoku do dálky jedna ze žákyň dokonce překonala hranici 5 metrů. Dále například u žáků 9. tříd se mi nestalo, aby někdo nezvládl vyšplhat bez přírazu. Musím říci, že díky otevření školního hřiště se zlepšily podmínky pro školní tělesnou výchovu, což se mimo

jiné projevilo zájmem o atletiku. Uvedené konstatování, lze potvrdit dosaženými výsledky ve velice prestižní atletické soutěži základních škol Poháru Čs. rozhlasu. Družstvo starších žáků dokonce jednou ve své kategorii zvítězilo, to bylo v roce 1978. Ale i v dalších letech (1980 a 1982) zaujalo přední místa.

Jak se díváte na současnou úroveň školní tělesné výchovy?

Jsem skoro 20 let v důchodu a nedokážu posoudit současnou úroveň školní tělesné výchovy. Nechtěl bych hodnotit něco, čeho se v reálu neúčastním. To bych se dostal do roviny kladného nebo záporného hodnocení na základě různých informací. A to mi nepřísluší.

Mnohokrát děkuji za rozhovor.

Za výkonnou redakci **Aleš Kaplan**

Zdravotní tělesná výchova – otázky a výzvy

Pavel Krejčík, Jitka Vařeková, UK FTVS, Praha

Zdravotní tělesná výchova (ZTV) je pojem označující jednak školní předmět umožňující skupinovou nápravně-preventivní výuku žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP) v oblasti tělovýchovy. V druhém významu slova pak ZTV označuje obecně lekce pohybové aktivity pro všechny věkové kategorie osob se zdravotním znevýhodněním, které jsou zajišťovány tělovýchovnými a sportovními organizacemi. Jakkoli četné studie upozorňují na zhoršující se zdravotní stav populace západní civilizace a obecně roste zájem o péči o zdraví, ZTV čelí zásadní systémové krizi.

Zdravotní tělesná výchova má v České republice pevné kořeny a dlouhou tradici. Za zakladatele ZTV u nás je považován František Škvára, pedagog inspirovaný myšlenkami řeckého ideálu „kalokagathia“ (krásný a dobrý) i křesťanskou filosofií, který prosazoval myšlenky porozumění a víru ve zdokonalování člověka. Škvára se – ve spolupráci s dalšími odborníky, včetně neurologů a ortopedů – zasadil o zařazení původně zvláštní TV pro žáky se zdravotním oslabením do vzdělávacího systému ve školním roce 1948–1949 (Strnad, Srdečný, 2017; Strnad, Krejčík, Vařeková, 2019).

Na základních a středních školách navštěvovaly tuto formu tělesné výchovy především děti s ortopedickým oslabením. Na vysokých školách vznikaly smíšené oddíly pro studenty s různými typy oslabení nejen hybného systému, ale například nervového, dýchacího, srdečně-cévního atd. V roce 1982 se podařilo oficiálně začlenit tělesnou výchovu „pro oslabené“ do nabídky sportovních klubů. Později se ustálil dnes známý pojem zdravotní tělesná výchova. V současnosti je ZTV začleněna do učebních plánů učitelských oborů na pedagogických fakultách a fakultách tělesné výchovy.

Literatura

- BALOUN, L., KUDLÁČEK, M. & ČEPIČKA, L. Analýza nabídky předmětů z oboru aplikovaných pohybových aktivit pro studenty učitelství tělesné výchovy na vysokých školách v České republice. *Tělesná kultura*, 2014, 37(1), 95–112. DOI:10.5507/tk.2014.005.
- BALOUN, L., KUDLÁČEK, M., SKLENARÍKOVÁ, J., JEŠINA, O. & MIGDAUOVÁ, A. Czech self-efficacy scale for physical education majors towards children with disabilities. *Acta Gymnica*, 2016, 46(1), 44–54. DOI:10.5507/ag.2016.002.

ČSI. *Tematická zpráva: vzdělávání v tělesné výchově, podpora rozvoje tělesné zdatnosti a pohybových dovedností*. 2016 [online]. [cit. 2018-08-09]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-Vzdelavani-v-telesne-vychove,-pod>.

DOSTÁLOVÁ, I. Teorie a praxe zdravotní tělesné výchovy. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury. *Tělesná kultura*, 2011, 34(2), 113–125.

HOŠKOVÁ, B., MATOUŠOVÁ, M. *Kapitoly z didaktiky zdravotní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1392-5.

CHALOUPECKÝ, V. a kol. Všeobecná doporučení pro pohybovou a sportovní aktivitu u dětí a mladistvých s kardiovaskulárním onemocněním. *Medicina Sportiva Bohemica et Slovaca*, 2011, 20(4), 179–206. ISSN 1210-5481.

JEŠINA, O. Fenomén neoprávněného uvolnění z tělesné výchovy v základním a středním školství. *Tělesná kultura*, 2017, 40(1), 16–22. DOI:10.5507/tk.2015.016.

STRNAD, P., SRDEČNÝ, V. Doc. PhDr. František Škvára - zakladatel zdravotní tělesné výchovy. *Těl. Vých. Sport Mlád.*, 2017, 83(5), 43–46. ISSN 1210-7689.

STRNAD, P. Výskyt poruch pohybového aparátu žáků základních a středních škol uvedený učiteli a praktickými lékaři pro děti a dorost. *Pohybové ústrojí*, 11. Kubátův podologický den, Lékařský dům v Praze, 1. 4. 2006.

STRNAD, P., VAŘEKOVA, J. & KREJČÍK, P. 70 let zdravotní tělesné výchovy. *Těl. Vých. Sport Mlád.*, 2019, 85(6), 2–10. ISSN 1210-7689.

ŠIMEKOVÁ, P. *Zdravotní tělesná výchova ve studijních programech fakult se sportovním zaměřením v České republice*. Diplomová práce. Olomouc: FTK UP, 2017.

Vyhl. č. 27/2016 Sb. Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2019-10-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27>.

Vyhl. č. 391/2013 Sb. Vyhláška o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2019-10-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-391>.

Zákon č. 561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2019-10-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast1>.

Mezinárodní projekt pro mladé běžce na lyžích

Martina Chrástkova, UK FTVS, Praha

V roce 2018 se podařilo uskutečnit mezinárodní projekt „Effective training and psychological approach to young cross-country skiers“, který byl financovaný z evropského programu Erasmus+. Iniciátorem a koordinátorem celého projektu byl brněnský klub běžeckého lyžování SK SKOL Brno.

Cílem projektu, který byl určený pro děti ve věku 12–16 let a jejich trenéry, byla nejen výměna zkušeností, navázání nových kontaktů a kamarádství, ale též vznik publikace k tréninkovým a psychologickým tématům, která byla v projektu diskutována. V průběhu roku 2018 se uskutečnila 4 víkendová setkání (workshop, meeting). Každé ze setkání bylo organizováno jedním z participujících klubů (SK SKOL Brno – CZE, Langlauf Mürztal – AUT, Skiklub Dresden-Niedersedlitz – GER, MKL Kremnice – SVK).

Veškeré informace o uskutečněném projektu, jeho průběhu a vzniklé materiály jsou dostupné na webu projektu www.ski-project.eu.

Zábavná i netradiční cvičení v zimě

Aleš Kaplan, UK FTVS, Praha

V zimě se dají na sněhu i ledu podniknout kromě tradičních zimních sportů i různá zábavná a netradiční cvičení, kterými můžeme zpestřit jak aktivitu v rámci školní tělesné výchovy, tak v rámci lyžařských kurzů, ale též v rámci mimoškolních aktivit.

Tímto článkem bychom chtěli upozornit na skutečnost, že se dají provádět různé pohybové aktivity, které mohou zejména utvářet vztah k zimním sportům a samotnému sportování v zimních podmínkách. Zároveň mohou vést ke zdokonalování s tím spojené pohybové dovednosti a samozřejmě rozvíjejí pohybové schopnosti dítěte. Vždyť přece nechceme, aby děti celou zimu až do jara seděly před monitory počítačů a televizí. Proto je našim úkolem nabídnout zábavnější a netradiční program na sněhu i na ledu. Vždyť i jednoduchá koulavačka nebo soutěž o nejoriginálnějšího sněhuláka může vést k tomu, že může být dětmi vysoce oceněna. Stává se totiž, že děti často nejvíce ocení ty aktivity, které stojí pouze čas.

Literatura

ARGAJ, G. *Pohybové hry. Teória a didaktika*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2016. 128 s.

BRTNÍK, J., NEUMAN, J. *Zimní hry na sněhu i bez něj: Sporty a další aktivity*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 275 s.

KOMPÁN, J., MANDZÁK, P. Využitie hier vo vyučovacom procese v rámci zimných outdoorových aktivít na KTVŠ UMB v Banskej Bystrici. In: Votík, J., Charvát, L. (Eds.) *Hry 2012: Výzkum a aplikace*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 2012, s. 203–210.

MICHAL, J., NEMEC, M., ADAMČÁK, Š., PAUGSCHOVÁ, B. *Pohybové hry 2 – hry v zimnej prírode*. Žilina: EDIS, 2015.

Modelový silový trénink (nejen) pro vodní slalomáře

Jan Busta, UK FTVS, Praha

V článku je upozorněno na využití modelového silového tréninku rychlé a výbušné síly pro studenty středních škol na základě zkušeností autora s podobným využitím u vodních slalomářů juniorské věkové kategorie (15–18 let). Přestože nejdůležitějším faktorem výkonu ve vodním slalomu je bezesporu technika, je třeba zmínit, že silové schopnosti jsou nejvýznamnějším kondičním předpokladem. Vyplývá to nejen z dotazníkových šetření provedených mezi trenéry (Bílý, 2012), ale také z rozhovorů se sportovci (např. Jiří Prskavec, <https://www.bezfrazi.cz/cesticka-vyjimecnosti>). Kromě perfektní stabilizace trupu, nutné pro výhodný kinetický vztah mezi záběrovou silou a pohybem lodi vpřed, potřebuje závodník ve vodním slalomu vynikat především vysokou úrovní relativních silových schopností (tedy silou ve vztahu k vlastní tělesné hmotnosti) a dále potom silou rychlou a výbušnou (Bílý, 2002).

Při rozvoji rychlé a výbušné síly je v případě vodního slalomu (stejně jako v případě plavání, rychlostní kanoistiky nebo veslování) nutné pamatovat na možnost ztráty *citu pro vodu*.

Cílem tohoto článku je představit modelový silový trénink rychlé a výbušné síly, při němž využíváme *kontrastní metodu* (např. Tlapák, 2010 nebo Zatsiorsky & Kraemer, 2006). Kontrastní metoda je založena na okamžitém vystřídání zátěže s větší velikostí odporu (60–65 % maxima),

nižšího počtu opakování (6–10) a výbušného (zrychleného) provedení v koncentrické fázi cviku se zátěží s nízkou velikostí odporu (30 % maxima), vyššího počtu opakování (12–15) a maximálně rychlého provedení ve všech fázích pohybu.

Literatura

BÍLÝ, M. *Komplexní analýza techniky pádlování a jízdy na divoké vodě*. Rigorózní práce.

Vedoucí práce: V. Süß. Praha: UK FTVS, 2002.

BÍLÝ, M. *Výkonové aspekty ve vodním slalomu*. Dizertační práce. Vedoucí práce: V. Süß. Praha: UK FTVS, 2012.

KOLÁŘ, J. Koordinace – předpoklad úspěchu ve sportu. *Coach*, 2016, 1(2), 38–39.

KRAČMAR, B. a kol. *Fylogeneze lidské lokomoce*. Praha: Karolinum, 2016.

TLAPÁK, P. *Tvarování těla pro muže a ženy*. Praha: ARSCI, 2010.

ZATSIORSKY, V. M. & KRAEMER, W. J. *Science and Practice of Strength Training*.

Champaign, IL: Human Kinetics, 2006.

Jak šetřit kolena při turistice v horách

Vladana Botlíková, Ústav tělesné výchovy a sportu, ČVUT, Praha

Při organizování turistických akcí v horách se velmi často setkáváme s účastníky kurzu, kteří mají nebo v minulosti měli zdravotní problémy s koleny, a to již v poměrně mladém věku. Kladou sobě i nám otázku, zda se mohou kurzu zúčastnit a jak postupovat při obtížích. Jako vysokoškolský pedagog již desetiletí organizuji turistické akce v horách jak pro studenty ČVUT, tak pro studenty univerzity třetího věku v seniorském věku. V předkládaném článku si dovoluji shrnout své zkušenosti a doporučení v této situaci.

Literatura

BOTLÍKOVÁ, V. *Je moje šlapka zdravá?* 2016a [online]. Dostupné z:

<http://vladanabotlikova.cz/e-booky-zdarma/je-moje-slapka-zdrava/>.

BOTLÍKOVÁ, V. *Chraňte svá kolena*. 2019 [online]. Dostupné z:

<https://vladanabotlikova.cz/chrante-sva-kolena/>.

LEVITOVÁ, A., VAŘEKOVÁ, J., DAĐOVÁ, K. Prevence a korekce ploché nohy u dětí a mládeže (II. část). *Těl. Vých. Sport Mlád.*, 2015, 81(3), s. 39–45. ISSN 1210-7689.

LEWITOVÁ, C. M. H. O dospělých nohách. *Umění fyzioterapie: Rehabilitace, diagnostika, léčba, prevence*, 2016, 1(2), s. 5–8. ISSN 2464-6784.

VAŘEKOVÁ, J., BOTLÍKOVÁ, V. Na outdoorových akcích s bosýma nohama. *Těl. Vých. Sport Mlád.*, 2017, 83(3), s. 33–38. ISSN 1210-7689.

Žák s chybějící končetinou či poruchou jejího vývoje v tělesné výchově a sportu

Jitka Vařeková, David Půlpán, Klára Daďová, UK FTVS, Praha

Tělesné postižení v podobě ztráty či defektu končetiny je třeba vnímat vždy v celém kontextu osobnosti žáka (sportovce) i jeho sociálního okolí. Cílem profesionála v oblasti TVS musí být podpora a rozvoj pohybové všestrannosti jedince. Ty vychází z obecných didaktických zásad,

mají však i specifika spojená s postižením (adaptace tělovýchovných činností, zohlednění zdravotních specifík, spolupráce s rodiči i dalšími odborníky). Díky protetice a rozvíjejícím se technologiím a novým pomůckám je se sportovními protézami a vozíky možné provozovat pohybové aktivity v podstatě bez jakéhokoliv omezení. Lze také vést i k závodnímu sportu v rámci klubů/oddílů pro sportovce s tělesným postižením nebo se obrátit přímo na Český svaz tělesně postižených sportovců (ČSTPS). Mezi organizace, které v ČR dále podporují pohybové aktivity jedinců po ztrátě končetiny patří např. No foot – no stress, Otto Bock, Konto Bariéry, Česká škola lyžování amputovaných aj.

Použitá literatura

- ARNOŠT PETRÁČEK [online]. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: <http://www.arnostpetracek.cz>.
- DAĐOVÁ, K. et al. *Klasifikace pro výkonnostní sport zdravotně postižených*. Praha: Karolinum, 2008, 89 s. ISBN 978-80-246-1520-2.
- DAĐOVÁ, K. *APLIKOVANÉ POHYBOVÉ AKTIVITY. Studijní materiál k přednáškám z předmětu TV a sport zdravotně postižených*. UK FTVS, 2005.
- DUNGL, P. et al. *Ortopedie: 2. přepracované a doplněné vydání*. Praha: Grada Publishing, 2014, 1192 s. ISBN 978-80-247-4357-8.
- FOKOMELIE, 2019. Dostupné z: <https://www.wikiskripta.eu/w/Fokomelie>.
- INTERNATIONAL PARALYMPIC COMMITTEE. *Classification* [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.paralympic.org/classification>.
- INTERNATIONAL PARALYMPIC COMMITTEE. *Classification Research* [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.paralympic.org/classification-research>.
- JEŠINA, O., KUDLÁČEK, M. *Aplikovaná tělesná výchova*. Olomouc. 2011 [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/327071045_Aplikovana_telesna_vychova.
- JIRÍ JEŽEK [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Je%C5%BEEK_\(cyklista\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Je%C5%BEEK_(cyklista)).
- MKF, 2010. *Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví*. [online]. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/publikace/mezinarodni-klasifikace-funkcnich-schopnosti-disability-zdravi-mkf>.
- MKN 10. *Mezinárodní klasifikace nemocí. Poranění neurčené části trupu končetiny nebo části těla*. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://mediately.co/cz/icd/S00-T98/set/T08-T14/poran%C4%9Bn%C3%AD-neur%C4%8Den%C3%A9-%C4%8D%C3%A1sti-trupu-kon%C4%8Detiny-nebo-%C4%8D%C3%A1sti-t%C4%9Bla>.
- NICK VUJICIC [online]. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: <http://naijachurchnews.com/limbless-pastor-nick-vujicic-shares-adorable-photos-wife-four/>.
- PŮLPÁN, D. *Klasifikace v paralympijském sportu se zaměřením na stolní tenis hráčů s tělesným postižením*. Diplomová práce. Vedoucí diplomové práce Klára Daďová. Praha: UK FTVS, 2019.
- RENOTIÉROVÁ, M. et al. *Speciální pedagogika*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, 313 s. ISBN 80-244-0646-2.
- ZERZÁN, P. *Integrace studenta s těžkým tělesným postižením se zvláštním zaměřením na výuku tělesné výchovy*. Diplomová práce. Vedoucí diplomové práce Jitka Vařeková. Praha: UK FTVS, 2016.

Odkazy na zdroje obrázků

Obr. 1 Stolní tenista David Půlpán <https://summer.emilopen.cz/image/news/content/blobid1525097007503.jpg>

Obr. 2 Ideový rámec MKF

Obr. 3 Sitting volleyball – sport realizovaný bez protéz. Zdroj: <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/clanek/mezinarodni-turnaj-ve-volejbalu-sedicich-bude-pri-tuzemske-premiere-hostit-praha-40173928>

Obr. 4 Sportovní protézy umožňují přirozenější pohyb. Zdroj: <https://www.ottobock.cz/protetika/produkty-od-a-do-z/chodidlo-1e91-runner/>

Obr. 5 Florbal vozičkářů – sport s využitím vozíků. Zdroj: <http://abak-vozickari-ostrava.cz/florbalovy-klub-vozickaru-fbc-abak-ostrava-hleda-posily/>

Obr. 6 Jakub Zachoval. Zdroj: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/bionicka-proteza-poskytuje-nebyvale-moznosti-naucit-se-ji-ovladat-je-ale-nekdy-7964003#&gid=1&pid=4>

Obr. 7 Arnošt Petráček. Zdroj: <http://www.arnostpetracek.cz/files/arnost-petracek/uploads/files/Rio-den-9-plavani-2%281%29.jpg>

Obr. 8 Nick Vujicic. Zdroj: <https://i.pinimg.com/originals/8b/d4/b0/8bd4b040e0457aacf1b4cbeea0a9745d.jpg>

Obr. 9 Jiří Ježek. Zdroj: https://www.paralympic.org/sites/default/files/styles/large_original/public/images/120627120807745_82715088%2BCREDIT%2BGetty%2BImages.jpg?itok=u59UG_l8

Inkluzivní lyžařské výcvikové kurzy s žákem s tělesným postižením

Ilona Pavlová, katedra ZTV a TVL, UK FTVS, Praha a projekt Pohyb pro inkluzi

Cílem novely školského zákona platné od 1. září 2016 bylo zlepšení přístupnosti vzdělávání žákům se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP). Zlepšuje se i přístup k výuce tělesné výchovy.

Lyžařské kurzy znamenají pro učitele velkou výzvu, a to i tehdy, když ve třídě žádný žák se SVP není. Přesto si uvědomujeme, že tento typ týdenní sportovní akce v zimní přírodě má velký výchovně vzdělávací dopad. Při zvládnutí začlenění žáka se SVP může dojít k významnému posunu v postojích třídního kolektivu i sebevědomí žáka. Může to být zkušenost, která ho ovlivní na celý život. V předkládaném článku se pokusím o shrnutí zkušeností s podporou inkluzivních lyžařských kurzů realizovanou v rámci projektu Pohyb pro inkluzi.

Literatura

JEŠINA, O., RYBOVÁ, L., KVASNIČKA, J. Žáci s tělesným postižením na monoski. *Těl. Vých. Sport Mlád.*, 2010, 76(1), 11–14. ISSN 1210-7689.

KUDLÁČEK, M., JEŠINA, O. *Integrovaná tělesná výchova, rekreace a sport*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3964-8.

Konference APA EVOLUTION 2019

Klára Daňová, Jitka Vařeková, UK FTVS

Mezinárodně používaná zkratka APA anglicky znamená Adapted Physical Activity a v češtině se ujal její překlad Aplikované pohybové aktivity. Tento obor, poprvé pojmenovaný v roce 1954

Athurem Danielsem, se zabývá tělesnou výchovou a sportem osob se specifickými potřebami, a to nejen v kontextu školního vzdělávání, ale také výkonnostního sportu, volného času a rehabilitace. Cílem APA je zvýšení kvality života osob se specifickými potřebami, ale také zlepšování postojů v širším společenském kontextu.

Ve čtvrtek 21. 11. 2019 uspořádala Fakulta tělesné výchovy a sportu UK již druhou celonárodní konferenci zaměřenou na problematiku APA. Desítky odborníků z univerzit, rehabilitačních institucí, sportovních klubů, sociálních služeb i studentů se sešly v hotelu Krystal v Praze 6, aby se společně ohlédly za historickým vývojem a také se zabývaly aktuálními otázkami oboru.

Literatura

JEŠINA, O., RYBOVÁ, L., KVASNIČKA, J. Žáci s tělesným postižením na monoski. *Těl. Vých. Sport Mlád.*, 2010, 76(1), 11–14. ISSN 1210-7689.

KUDLÁČEK, M., JEŠINA, O. *Integrovaná tělesná výchova, rekreace a sport*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3964-8.

Členská schůze spolku Česká společnost učitelů tělesné výchovy

Ustavující členská schůze České společnosti učitelů tělesné výchovy (ČSUTV) se konala 5. 12. 2019 v prostorách Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Na schůzi debatovalo 20 účastníků z řad učitelů tělesné výchovy, akademiků v oboru kinantropologie a dalších hostů, kterými byli zástupci vedení základních škol, České školní inspekce a Českého olympijského výboru, respektive projektu Sazka Olympijský víceboj, kterým upřímně děkujeme za jejich příspěvky.

Případné zájemce o členství v ČSUTV si tak dovoluujeme odkázat na web společnosti www.csutv.cz.